

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: **a) V. G., b) A. Y.**, obou zastoupených JUDr. Karlem Kavalírem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 5. 2018, čj. OAM-555/ZA-ZA11-2017 a čj. OAM-556/ZA-ZA11-K09-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 11. 2019, čj. 43 Az 21/2018-67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci JUDr. Karlu Kavalírovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **13 435,98 Kč**, která mu bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně a) je občankou Arménské republiky. Svou vlast opustila letecky spolu se svým manželem, žalobcem b), dne 19. 8. 2016. Oba žalobci přiletěli přes Kyjev do Prahy, odkud taxíkem zamířili za svým synem do Německa. Z přijímacího střediska v Zindorfu byli přemístěni do Hofu, kde žije jejich syn. Dne 11. 7. 2017 byli oba žalobci policií deportováni do České republiky a požádali zde o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně uvedla, že její zdravotní stav

je špatný. Má problémy se srdcem, játry, slinivkou, žaludkem, dvanácterníkem, štítnou žlázou, plicemi, hybností, otékají jí ruce a nohy, má cukrovku, pupeční kýlu a trpí krvácením kvůli nezhoubnému nádoru v děloze. Žalobkyně je invalidní, pravidelně užívá léky a žalobce o ni pečuje.

[2] Žalovaný posoudil informace o zdravotním stavu žalobkyně, doložené lékařskými zprávami, a informace, které shromáždil o dostupnosti a kvalitě zdravotní péče v Arménii. Neshledal v případě žalobců důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž by jim udělil azyl. Zároveň dospěl k závěru, že zdravotní stav žalobkyně není natolik vážný, aby nemohla vycestovat, a že zdravotní péče, kterou žalobkyně potřebuje, je v Arménii dostupná. Nehrozí tedy, že by jí byla návratem do Arménie způsobena vážná újma, která by se mohla rovnat mučení či nelidskému nebo ponižujícímu zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“) a protokolů na tuto Úmluvu navazujících. Není tedy ani důvod, aby tu setrval žalobce a pečoval zde o svou manželku. Žalovaný proto neshledal důvod, pro který by žalobcům udělil doplňkovou ochranu.

[3] Žalobci nesouhlasili s neudělením doplňkové ochrany podle § 14a (u žalobkyně) a § 14b (u žalobce) zákona o azylu a podali proti rozhodnutím žalovaného žalobu. Namítali, že žalovaný nevzal v potaz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. 12. 2016 ve věci *Paposhvili proti Belgii* (stížnost č. 41738/10). Podle tohoto rozsudku má právo na doplňkovou ochranu nejen ten, kdo čelí při návratu do země původu okamžitému riziku úmrtí, ale i ten, jehož zdravotní stav se v zemi původu může vážně zhoršit kvůli nedostatku vhodné léčby či špatnému přístupu k léčbě. Podle žalobců byl zdravotní stav žalobkyně natolik špatný, že byly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany vyplývající z rozsudku ve věci *Paposhvili*.

[4] Krajský soud však dospěl k závěru, že žalovaný důkladně posoudil jak lékařské zprávy, které žalobkyně předložila, tak informace o dostupnosti lékařské péče v zemi původu. Rozhodnutí žalovaného tak ob stojí i podle rozsudku *Paposhvili*, přestože žalovaný opomněl vzít tento rozsudek v potaz. Ačkoli tedy krajský soud nechtěl bagatelizovat zdravotní potíže žalobkyně, označil rozhodnutí žalovaného za správné a žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobců a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížnost. Namítají v ní, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, protože se v něm soud konkrétně nezabýval dostupností vhodné zdravotní péče v Arménii (tj. náklady spojenými s léčbou, sociálními a rodinnými vztahy a vzdáleností, kterou musí stěžovatelka překonat, aby péči získala). Krajský soud se k dostupnosti zdravotní péče v Arménii vyjádřil jen obecně a k tomu pouze dodal, že stěžovatelka by měla mít díky přiznané invaliditě 2. stupně zdravotní péči a léky zdarma. Nereagoval však na stěžovatelčinu tvrzení, že v Arménii nemá kde bydlet, v 68 letech je na invalidním vozíku, část léků bude muset doplácet, cena léků, které potřebuje, značně převyšuje důchod obou stěžovatelů a stěžovatelka není ani schopna absolvovat cestu do Arménie. Závěr soudu, že by stěžovatelka měla léky či nějaký druh zdravotní péče zdarma, navíc nemá oporu ve spisu.

[6] Stěžovatelé dále namítají, že soud neposoudil správně stěžovatelčin zdravotní stav. Podle stěžovatelů žalovaný i krajský soud z lékařských zpráv vyvozovali závěry, které z nich laik nemůže vyčíst. Například ze zpráv výslovně ne plyne, že stěžovatelčiny problémy jsou chronické povahy, že údaj EF LK 35 % (vztahuje se k srdeční činnosti) znamená středně sníženou hodnotu,

že stěžovatelka nemá potíže se slinivkou a že nic nesvědčí o zhoršení jejího zdravotního stavu. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že k vyhodnocení lékařských zpráv a stěžovatelčina zdravotního stavu, včetně možnosti jeho případného zhoršení v důsledku návratu do Arménie, si měl soud přizvat znalce z oboru lékařství. Bez lékařských znalostí nemohli žalovaný a krajský soud vědět ani to, zda stěžovatelčina onemocnění spadají do rozsahu zdravotní péče poskytované v Arménii.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost nepřesahuje zájmy jednotlivce a měla by být odmítnuta. Stěžovatelé se také podle žalovaného mylí v tom, že stěžovatelčin zdravotní stav nebyl posouzen odborně. Žalovaný a krajský soud vycházeli z informací, které v lékařských zprávách uvedli lékaři. Soud tedy neformuloval žádné vlastní „diagnózy“. Stěžovatelé rovněž zaměňují dostupnost a bezplatnost zdravotní péče. Aby byla zdravotní péče dostupná, nemusí být nutně bezplatná. Zcela bezplatná zdravotní péče ostatně není ani v České republice.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v těchto typových případech: (1) kasační stížnost vznáší právní otázku, která dosud nebyla judikatorně zcela vyřešena; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit odklon od dosavadní judikatury; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] NSS shledal, že v kasační stížnosti byla vznesena právní otázka, která judikaturou dosud nebyla plně vyřešena. Jde o otázku, jakým způsobem má žalovaný posuzovat zdravotní stav žadatele o doplňkovou ochranu ze zdravotních důvodů, resp. zda je žalovaný povinen vyžádat si k posouzení zdravotního stavu žadatele znalecký posudek od znalce z oboru lékařství.

[10] Kasační stížnost je proto přijatelná; není však důvodná.

[11] Podle § 14 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ***se doplňková ochrana udělí cizinci, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, (...) by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem (...).***

[12] Za vážnou újmu podle § 14 odst. 2 písm. b) téhož zákona se považuje mj. *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu*. Toto ustanovení kopíruje článek 3 Úmluvy, podle kterého *nikdo nesmí být podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu*.

[13] Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) i Nejvyššího správního soudu plyne, že ve velmi výjimečných případech lze vzhledem k závažným humanitárním důvodům dojít k závěru, že povinnost žadatele o mezinárodní ochranu vycestovat do země původu by mohla vést k porušení čl. 3 Úmluvy.

[14] Původní judikatura vztahující se k otázce doplňkové ochrany z humanitárních důvodů stanovila velmi přísné podmínky pro její udělení. Žadatel o mezinárodní ochranu se musel ocitat

takřka na pokraji smrti (např. AIDS v terminálním stadiu). Tento velmi přísný standard, zastávaný Evropským soudem pro lidská práva v rozsudcích ze dne 2. 5. 1997 ve věci *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, a ze dne 27. 5. 2008 ve věci *N. proti Spojenému království*, stížnost č. 26565/05, ESLP zmírnil v rozsudku ze dne 13. 12. 2016 ve věci *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10. Setrval sice na tom, že institut doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů musí zůstat vyhrazen pro velmi výjimečné případy, nikoliv však jen pro ty, v nichž je žadatel v době podání žádosti bezprostředně ohrožen na životě. Podle rozsudku ve věci *Paposhvili* jde i o případy vážně nemocných osob, „*u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života*“ (bod 183 rozsudku).

[15] Je pravda, že žalovaný ve svém rozhodnutí nevezal rozsudek ve věci *Paposhvili* výslovně v potaz; na několika místech se sice dovolával „*judikatury Evropského soudu pro lidská práva*“, ale neoznačil konkrétní rozhodnutí. Určitě by bylo lepší, aby žalovaný v takové situaci konkrétně citoval judikáty, z nichž vychází; jinak ale nejde o vadu, kvůli níž by rozhodnutí neobstálo. Podstatné pro tuto věc je, zda se žalovaný vypořádal s informacemi v podkladech pro své rozhodnutí tak, aby bylo zřejmé, jestli stěžovatelčina situace odpovídá závažnosti zdravotních potíží řešených ve věci *Paposhvili*.

[16] Pro rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů jsou stěžejní tyto podklady a informace: 1) ty, které se týkají zdravotního stavu žadatele, a 2) ty o kvalitě a dostupnosti zdravotní péče a léků v zemi, kam by musel žadatel vycestovat. Z judikatury ESLP plyne, že je na žadateli, aby předložil důkazy pro to, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma, neboť by se mu tam nedostalo vhodné zdravotní péče odpovídající jeho vážnému zdravotnímu stavu (srov. bod 186 rozsudku *Paposhvili*). Informace o svém zdravotním stavu musí poskytnout žadatel v takové kvalitě, aby z nich bylo možné učinit závěr o tom, v jak závažném stavu se žadatel nachází a jaké riziko by pro něj představovaly samotná cesta do země původu i následné setrvání v ní. Na žalovaném je, aby tyto důkazy řádně posoudil a potvrdil či rozptýlil žadatelovy obavy, že se jeho zdravotní stav zásadně zhorší, tím, že si obstará dostatek informací o dostupnosti zdravotní péče v žadatelově zemi původu (obdobně bod 187 rozsudku *Paposhvili*).

[17] Stěžovatelka v pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že z Arménie vycestovala proto, aby mohla se svým manželem pomáhat nemocnému synovi, který žije v Německu, a aby se sama mohla léčit se svými zdravotními problémy. V Arménii se léčila a jednou ročně bývala hospitalizována. Stěžovatelka dále vypověděla, že v nemocnici dostávala léky zdarma, jindy však za úplatu. Intenzivnější lékařská péče se neobešla bez úplatků. Dnes osmašedesátiletá stěžovatelka také popsala podstatu svých zdravotních potíží, které z velké části souvisí s její morbidní obezitou. Většina obtíží ji provází zhruba od jejích 55 let, některé jí však diagnostikovali až němečtí lékaři. Stěžovatelka svá tvrzení doložila lékařskými zprávami z Německa i zprávami od lékařů různých specializací z České republiky. Postupně v průběhu řízení dokládala další lékařské zprávy popisující vývoj, resp. stav, některých z jejích zdravotních obtíží. Žádná ze zpráv nehodnotila závažnost stěžovatelčina zdravotního stavu komplexně. Úkolem žalovaného tedy bylo posoudit závažnost stěžovatelčina zdravotního stavu podle lékařských zpráv, které se týkaly jednotlivých zdravotních problémů. Žádná z těchto zpráv výslovně neuváděla, že by stěžovatelčin stav byl kvůli některé z těchto potíží fatální a že by ji některý z jejích zdravotních problémů ohrožoval na životě.

[18] Žalovaný z informací o Arménii zjistil, že je tam dostupná zdravotní péče pro pacienty trpící kardiologickými a cévními problémy, vysokým krevním tlakem, cukrovkou, gynekologickými problémy apod. Rovněž léky na stěžovatelčiny potíže jsou dostupné. Je pravda,

že ne všechny zdravotní služby a léky jsou vždy pro každého dostupné zdarma. To však platí i o jiných státech včetně České republiky. Závěr krajského soudu, že stěžovatelka by měla mít zdravotní péči a léky zdarma, plyne ze zjištění, že její stav byl v Arménii posouzen jako invalidita 2. stupně (podle slov samotné stěžovatelky při doplňujícím pohovoru konaném dne 23. 4. 2018 jí byl invalidní důchod přiznán již v roce 2008) a lidé s tímto stupněm invalidity mají podle informací žalovaného zdravotní péči a léky v Arménii zdarma. Úvaha krajského soudu, podle níž by stěžovatelka v důsledku svého zdravotního stavu mohla být v přístupu ke zdravotní péči zvýhodněna oproti jiným skupinám lidí, je tedy vzhledem k informacím o arménském zdravotním systému logická. Podle shromážděných podkladů totiž arménský zdravotní systém rozlišuje (s ohledem na rozsah zdravotních omezení člověka) různé stupně spoluúčasti pacientů na úhradě zdravotní péče a léků. To svědčí o tom, že je v Arménii snaha zlepšit dostupnost zdravotní péče lidem, u nichž se předpokládá, že ze zdravotních důvodů nebudou mít dostatečné příjmy. I kdyby se však na stěžovatelku nevztahovala bezplatná zdravotní péče, nepředstavovala by tato skutečnost sama o sobě hrozbu vážné újmy, resp. důvodnou obavu z mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení (srov. například usnesení NSS ze dne 15. 12. 2016, čj. 2 Azs 259/2016-18, týkající se arménské žadatelky o mezinárodní ochranu).

[19] Ze spisu tedy vyplynulo, že žalovaný měl k dispozici podklady potřebné jak pro posouzení zdravotního stavu, tak pro zhodnocení dostupnosti zdravotní péče v Arménii. Stěžovatelé však zpochybňovali to, jak žalovaný a krajský soud posuzovali podklady, které se týkaly stěžovatelčina zdravotního stavu. NSS souhlasí s tím, že správné posouzení závažnosti zdravotního stavu žadatele o mezinárodní ochranu je při rozhodování o udělení doplňkové ochrany z humanitárních (zdravotních) důvodů klíčové. Bez něj lze totiž jen stěží určit, jakou zdravotní péči žadatel potřebuje, aby se jeho stav zásadně nezhoršil, ani jaký dopad by na něj mělo vycestování do země původu (tj. zda by se tento dopad mohl rovnat mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení).

[20] Ze zákona o azylu ani z judikatury nevyplývá žádný konkrétní postup při posuzování zdravotního stavu žadatele ani to, jaké prostředky by měl žalovaný k jeho posouzení použít. Situace se tak liší od případu *Paposhvili*, v němž se belgické úřady řídily zákony, které způsob posuzování zdravotního stavu žadatele upravovaly naopak velmi konkrétně. Žadatel podle nich musel kromě lékařských zpráv připojit k žádosti také standardizovaný certifikát od ošetřujícího lékaře, který v něm stanovil diagnózu, závažnost onemocnění a nezbytnou léčbu. Tento certifikát poté belgické ministerstvo vnitra zkoumalo ve dvou stupních. Nejdříve jej odborně zhodnotil zdravotní pracovník ministerstva či lékař, kterého si ministerstvo přizvalo k posouzení případu jako odborníka z oboru lékařství podle toho, jakou specializaci posouzení vyžadovalo. Poté zprávu tohoto lékaře komplexně posoudili úředníci ministerstva ve spojení s dalšími okolnostmi případu (srov. body 95-96 rozsudku *Paposhvili*). Pokud by belgické orgány nenechaly v prvním kroku lékaře posoudit zdravotní certifikát žadatele, pochybily by, protože by nepostupovaly podle zákona.

[21] V České republice však žalovanému zákon nepřikazuje, aby žádost o doplňkovou ochranu, podanou kvůli špatnému zdravotnímu stavu žadatele, nejdříve posoudil lékař či aby se k žádosti vždy alespoň vyjádřil znalec z oboru lékařství. Nelze proto říci, že žalovaný nutně pochybil, pokud učinil závěr o závažnosti žadatelova zdravotního stavu, aniž si přizval k posouzení případu znalce s potřebnou specializací. Posouzení žadatelova zdravotního stavu totiž nespočívá v tom, aby žalovaný sám určil žadatelovu diagnózu (její vývoj, vhodnou léčbu...) a hodnotil ji odborně, čistě z lékařského hlediska. Úkolem žalovaného je vzít v potaz lékařské zprávy a další informace o zdravotním stavu žadatele a pochopit jejich smysl tak, aby byl schopen konstatovat, nakolik závažný žadatelův zdravotní stav je – nikoliv tak, aby byl schopen popsát biologickou či fyziologickou podstatu žadatelových problémů.

[22] To, zda si žalovaný vyžádá znalecký posudek k posouzení obsahu lékařských zpráv, je na jeho uvážení. Měl by však tuto možnost zvážit právě tehdy, když mu jejich smysl není jasný a nedokáže z nich sám vyvodit, jak závažný je žadatelův zdravotní stav. O takovou situaci může jít například tehdy, vyplývá-li žalovanému z lékařských zpráv, že žadatelův zdravotní stav je vážný (jeho život může být ohrožen), ale žalovaný nedokáže sám posoudit, jak moc (ve smyslu, zda je žadatelův současný stav fatální, resp. velmi vážný, či nikoliv), anebo na čem závisí možné zásadní zhoršení jeho stavu.

[23] Je však třeba si uvědomit, že smyslem posouzení žadatelova zdravotního stavu je zjistit, zda žadatelův případ patří mezi výjimečné případy, v nichž žadateli hrozí při návratu do země původu vážná újma kvůli možnému zásadnímu zhoršení jeho již špatného zdravotního stavu. K tomu není vždy zapotřebí detailní lékařský rozbor předložené lékařské dokumentace, přestože žalovaný pochopitelně nemůže všem dílčím informacím o žadatelově zdravotním stavu zcela rozumět. Podstatné je, aby žalovaný nakonec dospěl k závěru, zda se jedná o jeden z výjimečných případů, v nichž hrozí porušení čl. 3 Úmluvy. To, že neexistuje zákonem podrobněji předepsaný postup posuzování žadatelova zdravotního stavu, žalovanému práci příliš neulehčuje. K jednoznačnému závěru však žalovaný nakonec musí dojít, a to zejména srovnáním žadatelova případu s jinými případy tohoto typu řešenými judikaturou ESLP, příp. i Nejvyšším správním soudem.

[24] Ve stěžovatelské věci se žalovaný podrobně zabýval všemi podklady k jejímu zdravotnímu stavu, které měl k dispozici, a vzal v potaz všechny její zdravotní obtíže. Vyplývalo mu z nich, že stěžovatelka sice zdaleka není zdravou osobou, její stav však není natolik vážný, aby jí návrat do Arménie a stav tamní zdravotní péče mohly způsobit vážnou újmu. S tímto závěrem, který potvrdil i krajský soud, NSS souhlasí. Ze zpráv totiž bylo patrné, že stěžovatelské zdravotní problémy nejsou takové povahy, že by vyžadovaly neodkladný zákrok či dlouhodobější hospitalizaci, že by vyvolávaly neustálou obavu o stěžovatelčin život či o to, že se její stav rázem zhorší. Její problémy se nejevily neřešitelné ani se s nimi nepojila závislost na českém zdravotním systému. Z lékařských zpráv také plyne, že stěžovatelčin zdravotní stav není dobrý již delší dobu, ale že se významněji nemění. Lékaři ve zprávách rovněž neupozornili na žádné konkrétní riziko zhoršení jejího zdravotního stavu (jak to učinili například v případě rozsudku NSS ze dne 30. 5. 2019, čj. 7 Azs 435/2018–32). Jakkoliv je zdravotní stav stěžovatelky neuspokojivý, lze i bez znaleckého posudku z lékařských zpráv a stěžovatelských výpovědí rozpoznat, že se nejedná o tak závažný případ jako ve věci *Paposhvili*. V něm žadatel trpěl akutní leukémií a bez transplantace, které by se mu v Gruzii nedostalo, bylo zhoršení jeho zdravotního stavu takřka nevyhnutelné. Se stěžovatelskými problémy, které nejsou tak závažné povahy, si navíc arménský zdravotní systém podle informací žalovaného umí poradit (byť zajisté není dokonalý).

[25] Je pravda, že některé dílčí závěry žalovaného i krajského soudu ohledně povahy stěžovatelských onemocnění (například, že její stav není natolik závažný mj. proto, že její onemocnění jsou chronické povahy) nelze považovat za nejpřesnější, resp. mohou být poněkud zavádějící. Pro posouzení celé věci však tyto dílčí závěry nejsou nijak podstatné. Zároveň nelze žalovanému ani soudu vyčítat (jak to činí stěžovatelé), že si správně vyložili některé zkratky v lékařských zprávách (např. informace o stěžovatelčině srdeční činnosti). Nejde sice o tak banální informaci, které by porozuměl každý, nejde ale ani o informaci, která by nutně vyžadovala dodatečné vysvětlení lékaře a která by se nedala ověřit za pomoci veřejně dostupných zdrojů. Dále je třeba zdůraznit, že žalovaný ani krajský soud se těmito zmínkami nesnaží laicky polemizovat se závěry lékařů: pouze reagují na nesprávný (a taktéž laický) stěžovatelčin výklad, podle něž „*její srdce pracuje jen na 35 %*“. Do třetice NSS připomíná, že o správnosti

či nesprávnosti závěrů žalovaného a krajského soudu nemůže vypovídat jediný izolovaný fakt (tedy že určité číselné hodnotě objevující se v lékařských zprávách nepřipsaly rozhodující orgány stejný význam jako stěžovatelka), ale pouze to, zda jsou jejich úvahy podložené, komplexní a přesvědčivé jako celek.

[26] Žalovaný při posuzování stěžovatelčiny žádosti neopomněl ani další aspekty případu (ekonomické, rodinné apod.) které by mohly mít význam pro udělení doplňkové ochrany. Protože však stěžovatelka není z hlediska závažnosti svého zdravotního stavu jedním z velmi výjimečných případů, o nichž hovoří judikatura ESLP, nemohly mít tyto aspekty zásadní vliv na výsledek řízení. Proto není chyba, že se krajský soud těmito okolnostmi nezabýval příliš podrobně, resp. tak podrobně jako žalovaný. Krajský soud mj. reagoval na žalobu, v níž stěžovatelé nijak nekonkretizovali, proč byly podle nich tyto skutečnosti špatně posouzeny. NSS proto považuje rozhodnutí žalovaného i krajského soudu za správná.

[27] NSS neopomněl posoudit ani situaci stěžovatelčina manžela. Podle § 14b zákona o azylu *se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.* Jelikož stěžovatelce nebyla udělena doplňková ochrana (a NSS považuje toto rozhodnutí žalovaného za správné), neexistuje právní důvod, pro nějž by měla být udělena doplňková ochrana jejímu manželovi. Ten totiž svou žádost o udělení doplňkové ochrany spojil pouze s důvody, na nichž založila svou žádost sama stěžovatelka. Také o doplňkové ochraně stěžovatelčina manžela tak žalovaný a krajský soud rozhodli správně.

[28] Závěrem NSS poznamenává, že v průběhu řízení obdržel od stěžovatelů další lékařskou zprávu, jejíž obsah však při posuzování kasační stížnosti nevzal v potaz. Stěžovatelé totiž v souvislosti s touto písemností nic nového a konkrétního netvrdili ani nenavrhli provést dokazování touto listinou.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[29] NSS tedy zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

[30] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. NSS přiznal zástupci odměnu za dva úkony právní služby, spočívající v převzetí věci spojené s první poradou s klientem a v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za jeden úkon právní služby náleží zástupci odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu (za dva úkony tedy 6 200 Kč). Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu náleží advokátovi při zastupování více osob za každou z těchto osob mimosmluvní odměna snížená o 20 % této částky. Při zastupování dvou osob tak ustanovenému zástupci náleží odměna ve výši 9 920 Kč. Dále mu náleží náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Zástupci také náleží náhrada cestovních výdajů ve výši 384,12 Kč (§ 13 odst. 5 téže vyhlášky) a náhrada ve výši 200 Kč za promeškaný čas na cestě z Hradce Králové na poradou se stěžovateli do Kostelce nad Orlicí a zpět (§ 14 odst. 3 téže vyhlášky). Protože je zástupce stěžovatelů plátcem DPH, je třeba k odměně za zastupování a k náhradě hotových výdajů dále připočíst částku odpovídající této dani (2 331,86 Kč). Celkem tedy ustanovenému zástupci náleží částka ve výši 13 435,98 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu